

С Т А Н О В И Щ Е

Върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по Професионално направление 4.4 Науки за Земята, Докторска програма на ЮЗУ“Неофит Рилски“, поръчител Катедра География, уекология и опазване на околната среда

Автор на дисертационния труд: Росен Райчов Янев, редовен докторант при катедра География на Природо-математическия факултет на ЮЗУ“Неофит Рилски“-Благоевград

Тема на дисертационния труд: Изследване устойчивостта на регионалното развитие на област Благоевград

Рецензент:Проф.д-р Веселин Илиев Бояджиев, СУ“Св.Кл.Охридски“, определен за член на научното жури със заповед.....

Научен ръководител: проф.д-р Мария Шишманова

Научен консултант: гл.ас.д-р Галина Безинска

1. Оценка на получените резултати

. Набрани са статистически сведения от обществени източници с национален, областен и общински характер.. По този начин е обработен голям по обем текстове и статистически материал. Използван е класическият път на познанието:“от общото към частното“ и затова характеристиката започва от принципни постановки. Териториалните равнища също са подредени низходящо. Докторантът показва много задълбочени и обширни познания по материята, което е абсолютното първоначално изискване за основата на една дисертация. Винаги по отношение познаването на литературата може да се критикува, да се спори, да се предлага. Ще се ограничи с констатацията, че има още какво да се учи. Специалните раздели за пояснение оставят много добро впечатление за младия учен не само като знаещ, но и като добре организиращ работата си колега.

Намирам известна неуравновесеност в обема на централните глави. Най-важната, тази за Благоевградска област, е най-кратка...Щеше да е добре ако имаше някакво сравнение с подобно чуждо изследване, област, в която научният ръководител е безспорен авторитет. Твърдението, че приложеният метод STEEPLE е за първи път у нас също е пресилено, особено в стария му вариант. Когато се пише за корелационни зависимости и добре да се цитират конкретните методи, дори само уравненията. Сещам се за няколко вида корелации....

Получените резултати биха могли да бъдат възприети от плановете и от управляващите органи на всички териториални равнища, което за мен е може би най-същественият принос на дисертацията. Трябва да се влезе във връзка с нашите

колеги-методици и да се потърси път основните теоретични постановки и практически резултати да намерят приложение и в училищната география. Това е, казано на френски, конструктивна география, опонент на старата разказвателна и описателна наука.

В последната част на дисертационният труд авторът е формулирал научни и научноприложни приноси, които по принцип споделям. Но не съм сигурен дали на същото мнение ще са колегите от ГИС..

Подробните и качествено приготвени приложения умело допълват текста. Смятам че след съответните промени дисертацията може да се издаде като монографичен научен труд. .

Съгласен съм с автора, че тази разработка може да бъде полезна за планови и управленски органи, както и за отделни фирми и личности, интересувачи се от услугите на географите-регионалисти. Това се отнася особено до кметовете и до общинските съветници, до съставянето на общинските бюджети и до разбиране нуждата от селищни бюджети.

2. Критични бележки и въпроси

Вече изложих по-горе някои критични бележки и няма да ги повтора.

Затова ще напиша, че принципната ми забележка и критика е към липсващия за географията основополагащ въпрос за границите на една територия. За центъра мълча, защото тук той е известен и няма конкуренция отвътре. Но как ли би се почувствал колегата ако утре, по познатия от социализма маниер, органите внесат промени в областните граници или дори ги ликвидират? Каква устойчивост? Спомням си пропагандистите как замлъкнаха, когато една понеделнишка сутрин прочетохме във вестник Работническо дело, че окръзите вече ги няма и имаме едни новоизмислени области...Ами онзи „регионален бюс“ за промяна на изфабрикуваните статистически райони? Какво стана, къде са? Нали политиците и техните „експерти“ са същите! Област Благоевград е преситена от историкогеографско, политикогеографско и военноеографско съдържание. А колко устойчиво е регионалното развитие и управление на долините на Места и Струма, така „устойчиво“/засега/ затапени от границата с гърция? В докторската дисертация на проф.Пенков, зищитена във Виена през 1943г, са изведени три културни ландшафта:Горно, Средно и Долнструмски...Затова е толкова устойчиво десетки или може би стотици хиляди се юрнаха към Беломорието,- от зяпача до усдтановяващия се вече за постоянно българин, включително и от българската македонска част.

Към колегата имам следните въпроси:

1.Каква е разликата между „територпиална пропорция“ и „териториална диспропорция“ и кога и какъв е прехода между тях?

2. Съставните общини савмоуправляват и саморазвиват ли се и каква е обвързаността им в обхвата на областта?

4. Публикации

В документацията по процедурата се посочват 10 публикации, на български и на английски, самостоятелно и с научния ръководител.. Дисертантът участва в различни научни форуми.

Пред нас е значително по обем творчество за млад, проходящ в науката, изследовател. Надявам се да продължи и в бъдеще с подобна производителност. Все пак между количеството е качеството има неминуема връзка..

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационни труд.

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

Въз основа на изучените и приложените от докторанта разнообразни научни методи, целево правилно проведени теренни изследвания и интерпретации, направените обобщения и изводи, считам че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, както и на изискванията на ЮЗУ, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО.**

Позволявам си да предложа на почитаемото научно жури също да гласува положително и да присъди на Росен Райчов Янев образователната и научна степен „доктор“ по посочената в началото научна принадлежност.

02.04..2019г

София

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

Проф. д-р Веселин Бояджиев